

Jak se ze saxofonistky stala chovatelka ekovčel

DOBRÁ RADA NAD ZLATÝ MED...

ROKYTNÍK – Malá obec táhnoucí se údolím od Hronova do broumovských kopců skrývá nejen krásnou zachovalou přírodu na okraji Chráněné krajinné oblasti Broumovsko, ale také docela překvapivý voňavý klenot... Žlutý dům s nápisem „Včelí farma Rokytník“, po česku tedy včelařství, nebo lépe „ekovčelařství, protože má od roku 2009 certifikát BIO pro všechna včelstva (po dvouletém přechodném období). A za vším stojí žena.

Zazněla první dobrá rada, a také „jiná“ hudba...

První, co vás napadne při zprávě o mladé úspěšné včelařce je, že má za sebou nějakého tatínka či dědečka, kteří jí od dětství seznamovali s oborem a vyškolili. Omyl... Včelařství založila vlastně bez nějaké předchozí rodinné tradice. Drobná postava Simony Adamcové a její řeč doslova srší energií, takže vám dojde, že když ona se pro něco rozhodne, tak se dílo podaří. Od roku 2003 se do oboru zakousla a její úsilí nezůstalo bez výsledků.

„První včely jsem pořídila otci. Měl těžkou nehodu, kdy přišel o ruku, zůstal doma. Snažila jsem se mu nějak pomoci. Na radu jednoho lékaře – včelaře, jsem zakoupila první včelstva, aby měl tatínek nějaké rozptýlení. V té době jsem po absolvování konzervatoře, hry na saxofon, žila a pracovala v Praze. Hrála jsem v dívčí kapele. Na začátku devadesátých let nám ale také ubývalo práce... A to se mi právě na zahradě v Rokytníku vyvojily včely. Tak co teď s tím, že? Řekla jsem si, se včelami to nebude jen tak jednoduché...“, říká Simona Adamcová. A nebylo. Pochopila, že se včelám musí věnovat více, ale to už toužila po větším klidu, a tak se rozhodla k radikální změně. Odešla z Prahy ze šoubyznyso pracovat na Základní uměleckou školu v Náchodě a začala žít na venkově. V hlavě jí začala znít trochu jiná hudba než orchestr, swing, saxík... Bzuket včel.

Pro chov včel využila nejprve s přítelem zakoupenou chalupu v Rokytníku. Tu bylo nutno zrekonstruovat za velkých finančních výdajů. Chov včel a prodej me-

du pomáhaly nakonec splácet půjčky a vše se podařilo. Domek rozkvetl žlutí, pěkně upraveným okolím, parkovištěm s odpočinkem pro cyklisty a výletníky a naučnými tabulemi o chovu včel. Před nedávnem otevřela Simona „Medový obchůdek“, který skutečně překvapí příjemnou útulností; místo regálů jsou tu včelí šestioké buňky a v nich medy, medovina, svíčky z včelího vosku a včelí kosmetika. „Vše musí mít svou úroveň, přece nebudu prodávat z krabice od bot...“, komentuje Simona obchůdek ote-

víraný o víkendech. Obchod doplnila i přednášková místnost, postavená místo stodoly, protože se paní Simona stala i školitelkou dalších včelařů a vypráví o včelách exkurzím nejen dospělých, ale i dětí. Sálek byl postaven s finanční pomocí Královéhradeckého kraje.

Zpátky na začátek...

„Jako drobná žena jsem si – vzhledem ke svým fyzickým předpokladům – vybrala včelaření v nízkých nástavcích třičtvrtěního úlu typu Langstroth. To jsem ještě netušila, jak osudové bude moje první setkání se včelami,“ píše Simona Adamcová v časopise

Včelařství. (Pozn.: Langstroth je nový typ úlů sériově vyráběný, proto levnější.)

Opatřit si bydlení bylo sice důležité, ale ještě důležitější bylo, jak Simona zvládne chov včel. Na začátku byla situace velmi obtížná, protože tradice chyběla a jen samostudium, byť pilné, nestačilo. Dálkově se vzdělávala v oboru včelař na Středním odborném učilišti včelařském v Nasavrkách.

Po studiu oboru včelařství absolvovala také praxi u včelaře Jana Kolomého ve Starém Městě u Bruntálu. Ve včelařství za stravu a byt pomáhala celou sezónu. „Až tady jsem pochopila, že včelařením se dá užít,“ říká Simona, „a rozhodla jsem se, že to zkusím.“ Na Bruntálsku, kam jí přivedla její snaha zakoupit nová včelstva, nabrala praktické zkušenosti a zručnost s včelařením, ale získala také praxi ve zpracování včelích produktů, pobrala dobré rady k jejich balení a prodeji. Ve velkovčelařství Jana Kolomého, zřejmě největšího v republice, se také zrodil poměrně unikátní systém umístění čtyř včelstev na paletě. Jan Kolomý vymyslel systém, který zvládne obsloužit i drobná žena – od kovových stojanů na odkládání těžkých nástavků po speciálně odlehčené bedýnky pro transport medných plástů.

Vzhledem k této unikátní technologii, i k tomu, že se naučila množit včelstva a chovat matky, se mohlo včelařství Simony Adamcové rozvíjet velmi rychle. Po třech, čtyřech letech chová už 180 kmenových včelstev a 120 oddělků. A včelaření pro ni už není pouhým koníčkem, ale stává se profesionální záležitostí. I když by vše mohla zvládnout sama, přece jen se hodí pomoc přítele Jana Jirmana. Jak je známo, ve dvou se to lépe táhne (brzy i ve třech...). A při tom Simona ještě stále vyučuje jeden den v týdnu hru na saxofon.

➤ Včelí farma potřebuje nejen dřevěné úly a včelstva, ale také zařízení na vytáčení a zpracování medu, skladovací prostory, certifikované nádoby na uskladnění medu, termobox, sklenice, etikety a mnoho dalších věcí včetně terénního automobilu. To byly všechno výdaje, které se musely v počátcích investovat. Proto je všechno zařízení umístěno v provozní budově, pro niž si vyhlédla místo v blízké obci Bystře. Sem se, po přednášce, vodí exkurze k obhlédnutí provozu a hned u objektu stojí několik ukázkových úlů.

Včely, zvyklé na pohyb lidí, se tu chovají k exkurzím opravdu přátelsky a neobdají... Přesto je lépe se k nim přibližovat ve světlém oblečení, nejlépe v bílém, a hlavně: nenavoněné deodoranty, intimspreji a šampóny či s nalakovanými nehty. Na to včely velmi citlivě reagují, nelíbí se jim to a výjimečně i zaútočí.

Ekovčelý a dobré rady pro jiné

Pro včely si musela paní Simona vyhlédnout také nová stanoviště v Broumovských kopečcích v nadmořské výšce kolem 600 metrů. Zdejší krajinu si moc pochvaluje, protože má trochu alpský ráz, a ten umožňuje postupné kvetení bylin a stromů, což zaručuje včelám dost pastvy po dlouhou dobu. Část mladých včelstev chovají pak v broumovských skalách, na pastvinách ekozemědělců, kde se oddělky pasou na volně obhospodařených loukách přes léto.

Simona Adamcová se stala členkou Cechu profesionálních včelařů Českého svazu včelařů. Její firma spolupracuje na

výzkumných a šlechtitelských programech s Výzkumným ústavem včelařským v Dole. Včelstva sleduje a kontroluje, jak se jednotlivá včelstva vyvíjejí, jak se jim daří apod. Je potřebné si zapisovat všechno dění. Proto má v autě deník, do něhož se vše zaznamenává, proto jsou úly také očíslované. I když je ekovčelařství označeno za profesionální a produkční, nejde o hromadný chov včel v hale, kde se včely krmí cukrem a dalšími přírodními, z nichž mají pak za úkol vyrobit med. Ten se pak zahrívá na vysokou teplotu a ztrácí na svých původních hodnotách a kvalitě.

Ekovčelky snášejí medovici, nektar i pyl především z území Chráněné krajinné oblasti Broumovsko do úlů, které jim poskytují bezpečí a, samozřejmě, nejsou natřeny či impregnovány nepovolenými chemickými látkami. Na zimu nejsou včely krmeny cukrem, jen vlastním medem. Med pro zákazníky se zpracovává velmi šetrně. Preventivně se proti chorobám zasahuje přírodními kyselinami či éterickými oleji...

Ekovčelařství se specializuje na produkci výborných druhových rokytnických medů: lesního, lučního, malinového, javorového, lipového a pohankového... Také poskytuje včelí matky a včelstva pro další včelaře a k tomu Simona Adamcová ochotně rozdává rady a předává své zkušenosti z této oblasti podnikání.

Hrnc od biomedu nakonec

Simona Adamcová je pohlednou a velmi zdatnou reprezentantkou včelařů, její profesionální zdatnost byla uznána oceněním

Simona Adamcová u ekovčel

mi jako potravinář a potravinu roku 2008 a 2010 Královéhradeckého kraje a rokytnický med získal etiketu Regionální potravina. Správní rada Nadačního fondu Bartákův hrnc proto ještě jednou zvážila své rozhodnutí a předá putovní Hrnc za rok 2010 plný „zlaťáků“ Simoně Adamcové, ekovčelařce z Rokytníku.

Akce se, koná již historicky poslední květnovou sobotu, kdy je nejvíce práce kolem „neposedného včelího týmu“. Simona Adamcová převeze Hrnc z rukou jeho „otce“ Ing. Richarda Bartáka. Pozvaní hosté budou moci vychutnat hlavní „filozofii“ ekovčelařství in naturam při ochutnávce produkce vysoce kvalitních medů z ekologicky nezatížených lesů a luk.

Další návštěvníky uvítají do krásné přírody Broumovska a do včelařství po dohodě a do Medového obchůdku o víkendech.

Mirka Vohralíková

19. BARTÁKŮV HRNEC

Sobota 28. května 2011

Slavnostní ocenění nejlepší ekovčelařky roku 2010
Simony Adamcové z Rokytníku u Hronova

Jan Nec

10–11 h. Příjezd a příchod hostů do Rokytníku
11 h. Úvodní projevy, slavnostní předání Hrnce, seznámení s chovem včel a technologií, diskuse o podmínkách chovu ekovčel

MÍSTO KONÁNÍ AKCE: Ekovčelařství Rokytník 81 (u Hronova)

Vzhledem k nevelkému prostoru u včelařství bude akce především pro zvané hosty. K návštěvě akce se, prosím, ohlaste na uvedené kontakty:

Simona Adamcová: tel. / fax: 491 481 358, 777 020 244,
rokytnikvcely@seznam.cz, www.rokytnikvcely.cz

Ing. Richard J. Barták, CSc., NFBH, tel.: 606 444 093, rj.bartak@sxg.cz

Organizuje a Hrnc s odměnou předává „Nadační fond Bartákův hrnc“ (www.nfbh.cz).
Hlavní sponzoři: Bo van Elzäcker (Louis Bolk Inst.), Holandsko; FiBL – Forschungsinstitut für Biologische Landwirtschaft, Dr. Urs Niggli, Švýcarsko a Jaroslav Netík

